

Ek Eylem (Ek Fiil)

İsmlere eklendiğinde onları "yüklem" yapan; çekimli fiillere eklendiğinde onları "birleşik zamanlı" yapan "i-" fiiline denir.

İsim

(Birinci Görevi İsimleri Yüklem Yapmaktır.)

Fiil

(İkinci Görevi Çekimli Fiilleri Birleşik Zaman Yapmaktır.)

Ek Fiilin Görülen Geçmiş Zamanı
(İSİM + İDİ + KİŞİ EKİ)

İDİ

Hikâye Birleşik Zaman
(FİİL + KİP EKİ + İDİ + KİŞİ EKİ)

Ek Fiilin Duyulan Geçmiş Zamanı
(İSİM + İMİŞ + KİŞİ EKİ)

İMİŞ

Rivayet Birleşik Zaman
(FİİL + KİP EKİ + İMİŞ + KİŞİ EKİ)

Ek Fiilin Şartı
(İSİM + İSE + KİŞİ EKİ)

İSE

Şart Birleşik Zaman
(FİİL + KİP EKİ + İSE + KİŞİ EKİ)

Ek Fiilin Geniş Zamanı
(İSİM + DİR + KİŞİ EKİ)

DİR*

Birleşik Zaman Olusturmazlar.

*Çok kullanılmaz.

Olumsuzluk

"YOK, DEĞİL"

Olumsuzluk

"ME, MA"

Soru

"MI, Mİ, MU, MÜ"

Soru

"MI, Mİ, MU, MÜ"

Ek Eylemin Birinci Görevi İsimleri Yüklem Yapmaktır.*

*Şart kipi yüklem olmaz.

Ek Fiilin Görülen Geçmiş Zamanı (İSİM + İDİ + KİŞİ EKI)

ŞAHIS/BİÇİM	OLUMLU	OLUMSUZ	OLUMLU SORU	OLUMSUZ SORU
1.Tekil (Ben)	Öğrenciydim	Öğrenci değildim	Öğrenci miydim?	Öğrenci değil miydim?
2.Tekil (Sen)	Öğrenciydin	Öğrenci değildin	Öğrenci miydin?	Öğrenci değil miydin?
3.Tekil (O)	Öğrenciydi	Öğrenci değildi	Öğrenci miydi?	Öğrenci değil miydi?
1.Çoğul (Biz)	Öğrenciydik	Öğrenci değildik	Öğrenci miydik?	Öğrenci değil miydik?
2.Çoğul (Siz)	Öğrenciydiniz	Öğrenci değildiniz	Öğrenci miydiniz?	Öğrenci değil miydiniz?
3.Çoğul (Onlar)	Öğrenciydiler	Öğrenci değildiler	Öğrenci miydiler?	Öğrenci değil miydiler?

Ek Fiilin Duyulan Geçmiş Zamanı (İSİM + İMİŞ + KİŞİ EKI)

ŞAHIS/BİÇİM	OLUMLU	OLUMSUZ	OLUMLU SORU	OLUMSUZ SORU
1.Tekil (Ben)	Doktor muş um	Doktor değil miş im	Doktor mu y muşum?	Doktor değil mi y mişim?
2.Tekil (Sen)	Doktor muş sun	Doktor değil miş sin	Doktor mu y muşsun?	Doktor değil mi y mişsin?
3.Tekil (O)	Doktor muş	Doktor değil miş	Doktor mu y muş?	Doktor değil mi y miş?
1.Çoğul (Biz)	Doktor muş uz	Doktor değil miş iz	Doktor mu y muşuz?	Doktor değil mi y mişiz?
2.Çoğul (Siz)	Doktor muş sunuz	Doktor değil miş siniz	Doktor mu y muşsunuz?	Doktor değil mi y mişsiniz?
3.Çoğul (Onlar)	Doktor muş lar	Doktor değil miş ler	Doktor mu y muşlar?	Doktor değil mi y mişler?

Ek Fiilin Şartı (İSİM + İSE + KİŞİ EKI)

ŞAHIS/BİÇİM	OLUMLU	OLUMSUZ	OLUMLU SORU	OLUMSUZ SORU
1.Tekil (Ben)	Köylüysem	Köylü değilsem	Köylüysem mi?	Köylü değilsem mi?
2.Tekil (Sen)	Köylüysen	Köylü değilsen	Köylüysen mi?	Köylü değilsen mi?
3.Tekil (O)	Köylüyse	Köylü değilse	Köylüyse mi?	Köylü değilse
1.Çoğul (Biz)	Köylüysek	Köylü değilsek	Köylüysek mi?	Köylü değilsek mi?
2.Çoğul (Siz)	Köylüyseniz	Köylü değilseniz	Köylüyseniz mi?	Köylü değilseniz mi?
3.Çoğul (Onlar)	Köylüyseler	Köylü değilseler	Köylüyseler mi?	Köylü değilseler mi?

Ek Fiilin Geniş Zamanı (İSİM + DİR + KİŞİ EKI)

ŞAHIS/BİÇİM	OLUMLU	OLUMSUZ	OLUMLU SORU	OLUMSUZ SORU
1.Tekil (Ben)	Sivaslıyım	Sivaslı değilim	Sivaslı mıyım?	Sivaslı değil miyim?
2.Tekil (Sen)	Sivaslısın	Sivaslı değilsin	Sivaslı mısın?	Sivaslı değil misin?
3.Tekil (O)	Sivaslı	Sivaslı değil	Sivaslı mı?	Sivaslı değil mi?
1.Çoğul (Biz)	Sivaslıyız	Sivaslı değiliz	Sivaslı mıyız?	Sivaslı değil miyiz?
2.Çoğul (Siz)	Sivaslısınız	Sivaslı değilsiniz	Sivaslı mısınız?	Sivaslı değil misiniz?
3.Çoğul (Onlar)	Sivaslılar	Sivaslı değiller	Sivaslı mılar?	Sivaslı değil miler?

Ek Eylemin İkinci Görevi Çekimli Fiilleri Birleşik Zaman Yapmaktır.*

*Sadece olumlu çekimlere yer verilmiştir.

Hikâye Birleşik Zaman (FİL + KİP EKİ + İDİ + KİŞİ EKİ)

ŞAHIS	Görl. G. Z.	Duyıl. G. Z.	Şimdiki Z.	Gelecek Z.	Geniş Z.	Gereklilik	Şart	İstek	Emir
Ben	Dediydim	Yazmıştım	Koşuyordum	Anlayacaktım	Gelirdim	Başlamalıydım	Duysaydım	Bileydim	
Sen	Dediydin	Yazmıştın	Koşuyordun	Anlayacaktın	Gelirdin	Başlamalıydın	Duysaydın	Bileydin	YOKTUR
O	Dediydi	Yazmıştı	Koşuyordu	Anlayacaktı	Gelirdi	Başlamalıydı	Duysaydı	Bileydi	
Biz	Dediydik	Yazmıştık	Koşuyorduk	Anlayacaktık	Gelirdik	Başlamalıydık	Duysaydık	Bileydik	
Siz	Dediydiniz	Yazmıştınız	Koşuyordunuz	Anlayacaktınız	Gelirdiniz	Başlamalıydınız	Duysaydınız	Bileydiniz	
Onlar	Dediydiler	Yazmıştılar	Koşuyordular	Anlayacaktılar	Gelirdiler	Başlamalıydılar	Duysaydılar	Bileydiler	

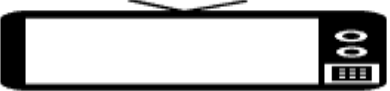

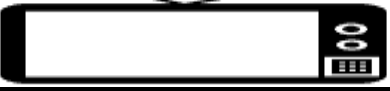
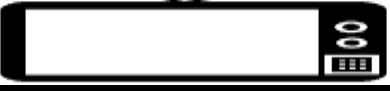

Rivayet Birleşik Zaman (FİL + KİP EKİ + İMİŞ + KİŞİ EKİ)

ŞAHIS	Görl. G. Z.	Duyıl. G. Z.	Şimdiki Z.	Gelecek Z.	Geniş Z.	Gereklilik	Şart	İstek	Emir
Ben		Uyumuşmuşum	Geziyormuşum	Görecektim	Yüzermişim	Almalıymışım	Örseymişim	Bakaymışım	
Sen		Uyumuşmuşsun	Geziyormuşsun	Görecektmişin	Yüzermişsin	Almalıymışsın	Örseymişsin	Bakaymışsın	YOKTUR
O	YOKTUR	Uyumuşmuş	Geziyormuş	Görecektmiş	Yüzermiş	Almalıymış	Örseymiş	Bakaymış	
Biz		Uyumuşmuşuz	Geziyormüşüz	Görecektmişiz	Yüzermişiz	Almalıymışız	Örseymişiz	Bakaymışız	
Siz		Uyumuşmuşsunuz	Geziyormüşsunuz	Görecektmişsiniz	Yüzermişsiniz	Almalıymışsınız	Örseymişsiniz	Bakaymışsınız	
Onlar		Uyumuşmuşlar	Geziyormüşlar	Görecektmişler	Yüzermişler	Almalıymışlar	Örseymişler	Bakaymışlar	

Şart Birleşik Zaman (FİL + KİP EKİ + İSE + KİŞİ EKİ)

ŞAHIS	Görl. G. Z.	Duyıl. G. Z.	Şimdiki Z.	Gelecek Z.	Geniş Z.	Gereklilik	Şart	İstek	Emir
Ben	Sorduysam	Söylemişsem	Yürüyorsam	Bekleyeceksam	Ararsam	Çalışmalıysam			
Sen	Sorduysan	Söylemişsen	Yürüyorsan	Bekleyeceksen	Ararsan	Çalışmalıysan			YOKTUR
O	Sorduysa	Söylemişse	Yürüyorsa	Bekleyecekse	Ararsa	Çalışmalıysa	YOKTUR		
Biz	Sorduysak	Söylemişsek	Yürüyorsak	Bekleyeceksek	Ararsak	Çalışmalıysak			
Siz	Sorduysanız	Söylemişseniz	Yürüyorsanız	Bekleyecekseniz	Ararsanız	Çalışmalıysanız			
Onlar	Sorduysalar	Söylemişseler	Yürüyorsalar	Bekleyeceksele	Ararsalar	Çalışmalıysalar			

Arkadaşlar, aşağıdaki isimleri istenilen kip, kişi ve biçimde çekimleyelim.

İSİMLERİ YÜKLEM YAPMIŞ.	İSİM	KİP	KİŞİ	BİÇİM
	Cömert	Ek Eylemin Duyulan Geçmiş Zamanı	3. Tekil Kişi	Olumlu
	Doktor	Ek Eylemin Görülen Geçmiş Zamanı	2. Tekil Kişi	Olumsuz
	Mavi	Ek Eylemin Şartı	3. Tekil Kişi	Olumsuz
	Çiçek	Ek Eylemin Geniş Zamanı	3. Çoğul Kişi	Olumsuz Soru
	Cahil	Ek Eylemin Geniş Zamanı	1. Çoğul Kişi	Olumlu Soru
	Akıllı	Ek Eylemin Görülen Geçmiş Zamanı	1. Tekil Kişi	Olumsuz
	Ağaç	Ek Eylemin Geniş Zamanı	3. Tekil Kişi	Olumlu
	Sınav	Ek Eylemin Duyulan Geçmiş Zamanı	2. Çoğul Kişi	Olumlu
	Çiftçi	Ek Eylemin Görülen Geçmiş Zamanı	1. Çoğul Kişi	Olumsuz Soru
	İnsan	Ek Eylemin Geniş Zamanı	3. Çoğul Kişi	Olumsuz
	Güçlü	Ek Eylemin Geniş Zamanı	1. Tekil Kişi	Olumsuz Soru
	Tuzlu	Ek Eylemin Duyulan Geçmiş Zamanı	3. Tekil Kişi	Olumlu Soru
	Tembel	Ek Eylemin Görülen Geçmiş Zamanı	2. Tekil Kişi	Olumsuz
	Genç	Ek Eylemin Geniş Zamanı	2. Çoğul Kişi	Olumlu
	Köylü	Ek Eylemin Geniş Zamanı	1. Çoğul Kişi	Olumlu
	Yalnız	Ek Eylemin Görülen Geçmiş Zamanı	2. Çoğul Kişi	Olumsuz Soru

Arkadaşlar, aşağıdaki fiilleri istenilen kip ve kişide çekimleyelim.

ÇEKİMLİ FİİLLERİ BİRLEŞİK ZAMAN YAPMIŞ.	FİİL	KİP	KİŞİ
Koşuyordun	Koş-	Şimdiki Zaman Kipinin Hikâyesi	2. Tekil Kişi
	Yürü-	Gereklilik Kipinin Rivayeti	3.Çoğul Kişi
	Yaz-	Gelecek Zaman Kipinin Şartı	3.Tekil Kişi
	Bak-	Duyulan Geçmiş Zaman Kipinin Hikâyesi	1. Tekil Kişi
	Anla-	İstek Kipinin Rivayeti	3.Tekil Kişi
	Sevin-	Şart Kipinin Hikâyesi	3. Çoğul Kişi
	Söyle-	Gereklilik Kipinin Şartı	1.Çoğul Kişi
	Konuş-	Şimdiki Zaman Kipinin Rivayeti	2.Çoğul Kişi
	Sor-	Görülen Geçmiş Zaman Kipinin Şartı	3.Tekil Kişi
	Uyu-	İstek Kipinin Hikâyesi	2. Tekil Kişi
	Hatırla-	Şart Kipinin Rivayeti	1.Çoğul Kişi
	Bil-	Gelecek Zaman Kipinin Hikâyesi	1. Çoğul Kişi
	Duy-	Şimdiki Zaman Kipinin Şartı	3. Tekil Kişi
	Üşü-	Gereklilik Kipinin Hikâyesi	2.Çoğul Kişi
	Git-	Gelecek Zaman Kipinin Şartı	2.Tekil Kişi
	Bekle-	Duyulan Geçmiş Zaman Kipinin Rivayeti	2. Tekil Kişi

Arkadaşlar, aşağıdaki cümlelerde ek eylem almış olan kelimeleri bularak karşlarına yazalım ve ek eylemin cümle içindeki görevini yine karşlarındaki kutucuğa "X" ile belirtelim.

CÜMLELER	EK EYLEM ALAN İSİM VEYA FİİL	YÜKLEM YAPAN EK EYLEM	BİRLEŞİK ZAMAN YAPAN EK EYLEM
Türkiye'nin en soğuk ikinci ilçesi Altınyayla'yımış .	Altınyayla'yımış	X	
Ben bir küçük kelebeğim.			
Tarhaları yağmurdan önce ekerlerdi.			
Kardeşim sınıfın en çalışkanıymış.			
Bir beyaz güvercin gibi özgürdüm artık.			
Önceden önlem alınsaydı.			
Hava soğuksa üzerine mont giy.			
Keçide can kaygısı, kasapta yağ kaygısı vardı.			
Başyayla bugün bir başka güzeldir.			
Gaziantep halkı kahraman bir millettir.			
Onun en çok sevdiği mevsim yazmış.			
Uzay çok kalabalıktı, iğne atsan yere düşmezdi.			
Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.			
Giresun'da günler günleri, aylar ayları kovalıyordu.			
Ayının kırk türküsü vardır, kırkı da armut üstünedir.			
Adam yirmi sekiz yıldır Buca'ya hasretmiş.			
Yatan öküze yem yok.			
Onların evinde kola içilmezmiş.			
Sen hep böyle sinirli miydin?			
Onun ne dediğini biliyormuş.			
Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır.			
Sınıftaki birkaç kişi bu duruma itiraz etmişti.			
Bir günlük beylik, beylik değil midir?			
Açaydım kollarımı, "Gitme!" diyeydim.			
Dün akşam size gelen kimdi?			
Onu bir kez olsun göreydim.			
Bülbülün çektiği dili belasıdır.			
Kolaysa bu işi sen yap.			
Sabahları bir yumurta yemeliydi.			
Caddeler bayraklarla süslenecekti.			
Kırıkkale'de hava yağmurlu olunca pikniğe giderdik.			
Okulun ilk günü hepimiz çok heyecanlıyız.			
Ak akçe kara gün içindir.			
Çaylar biraz soğuktu sanki.			
El elden üstündür.			
Kedinin kanadı olsaydı, serçenin adı kalmazdı.			
Bugün hava çok ama çok soğuktu.			
Onun bu kadar sırdaş olduğunu bilmiyormuş.			
Havuz derinse sakın ola yüzmesin.			
Şu an, Sivas Şehirler Arası Otobüs Terminali'ndeyim.			